

MONUMENTEN EN FUNDERINGEN

André de Prouw
senior adviseur Constructiebureau de Prouw - Bunnik

FUNDERINGSPROBLEMEN

Wat kan er fout gaan?

Veroudering (aantasting) / verdroging

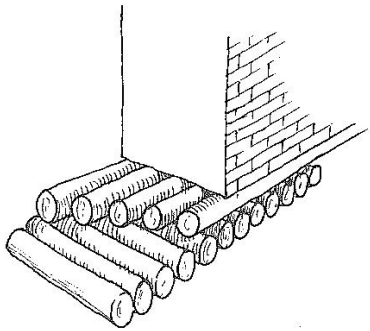
Veranderingen in de omgeving

Grond   ontgraving

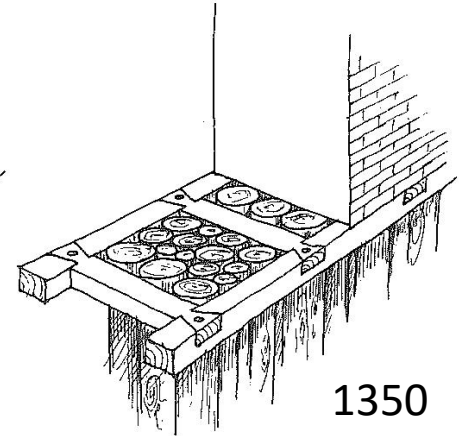
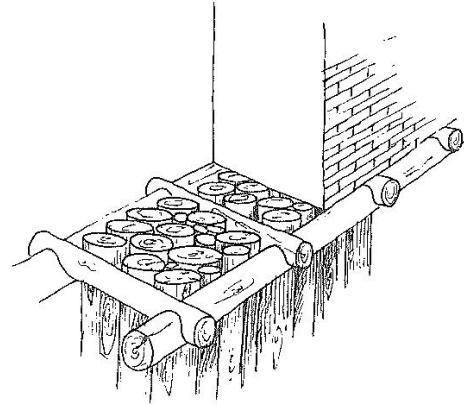
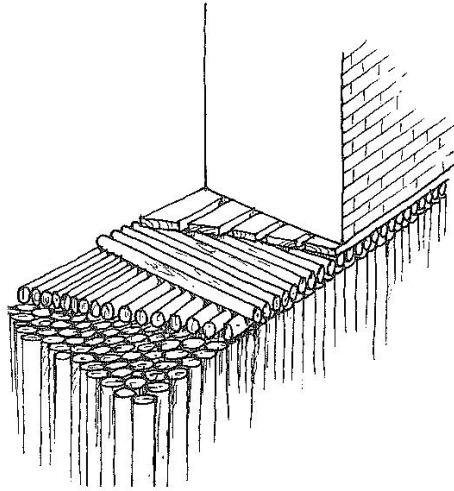
Grondwater   bemaling

Trillingen   werkzaamheden / verkeer

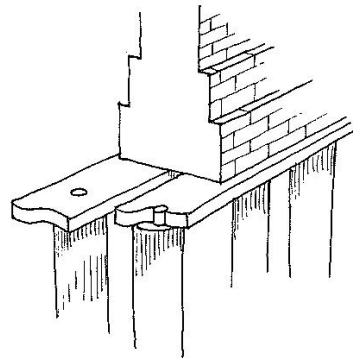
Ontwikkeling van de fundering

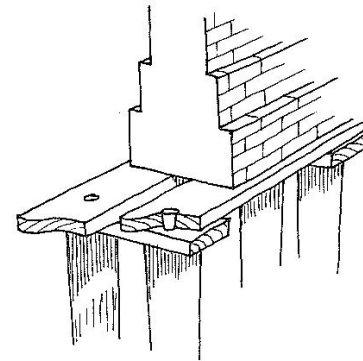
2^e helft 13^e eeuw

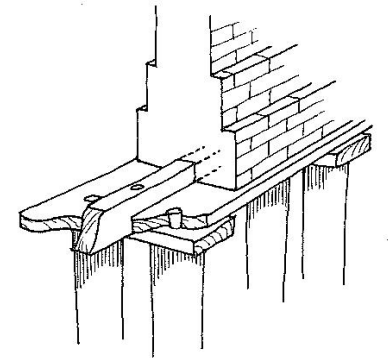
1350

v.a. 1550

v.a. 1650

v.a. 1700

Tekeningen: H.J. Zantkuyl

23

Monnickendam
fundering Speeltoren, 14^e eeuw

Monnickendam
fundering Speeltoren, 14^e eeuw

Janskerk Gouda, opname 1902

Funderingsmetselwerk 1754

Slietenfundering 1485

Roosterfundering 1754

Onderzoek

september 2012

februari 2014

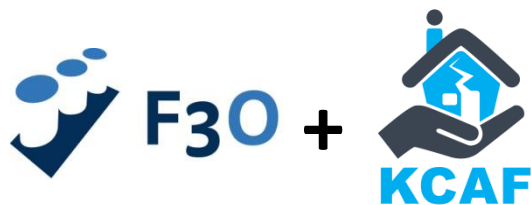
Onderzoek

oktober 2016

mei 2012

= Platform funderingsonderzoek

Utrecht
Bron: Google Earth

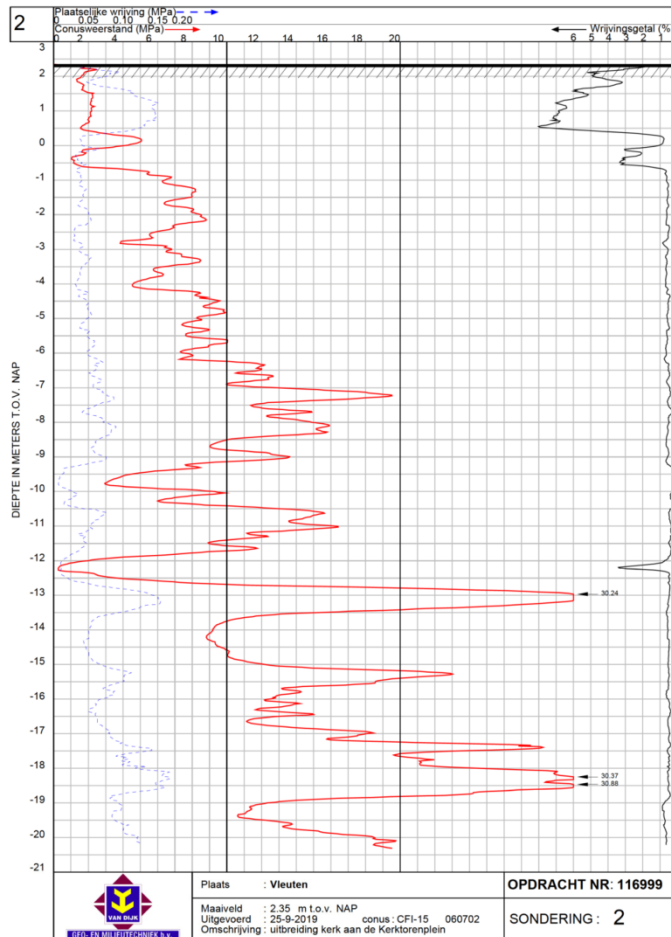

Kennis de omgeving

Samenstelling van de grond-(opbouw)

Grondonderzoek (sonderingen / grondboringen)

VLEUTEN

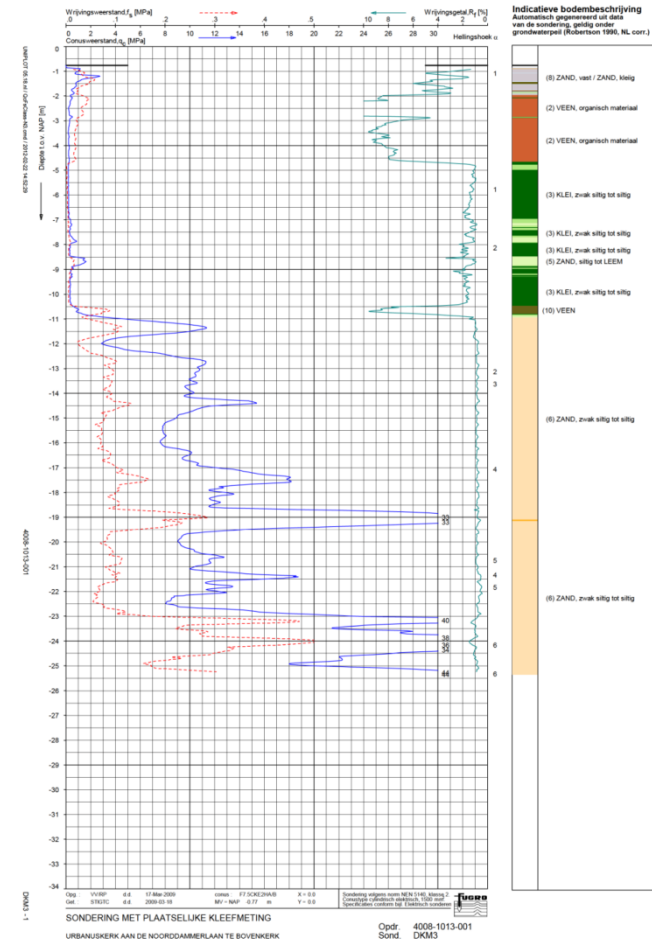

1-10-2019

uitgevoerd volgens NEN-ISO 2276-1:2012/C1:2013, toetsaangijlasse 3

1/1

AMSTELVEEN

Aantasting (veroudering)

Aantasting (veroudering)

Foto's : Fugro NL Land

Aantasting (veroudering)

Foto: Fugro NL Land

Foto's : Fugro NL Land

Verdroging

Grondwaterdaling

tijdelijk (bemaling)
permanent

Aantasting (veroudering)

Veranderingen in de omgeving

Veranderingen in de omgeving

Veranderingen in de omgeving

Bouwplan met ontgraving

PROJECTONTWIKKELAAR

onderzoeken

uitwerken plan

- *technisch*
- *monitoring*

omgevingsvergunning

uitvoering

- *technisch*
- *monitoring*

GEMEENTE / WATERSCHAP

verstrekken informatie

toetsing plan en vergunning

- *gemeente >> gebouwen*
- *waterschap >> waterhuishouding*

toetsing plan

handhaving

reageren op meldingen

MONITORINGSPLAN

Periodiek of continu meten?

Afhankelijk van projectfase

Meetperiode / frequentie?

Vooraf , tijdens en achteraf

Hoogtemeting

Scheefstandsmeting

Afhankelijk van kwetsbaarheid
en situatie

Stijghoogte grondwater

Controle invloedsgebied

Verplaatsingsmeting (Total Station)

LIRIS / extensometer

Wijze van installeren (referenties)
Zeer gevoelige objecten

Meetnauwkeurigheid

In overleg / goedkeuring

MONITORINGSPLAN

Diverse metingen

Doel / waar / welke meting
meetfrequentie vastleggen,
eventueel afhankelijk van werkplanning

Signaalwaarde
Interventiewaarde

Van tevoren bekend en opgenomen
in het monitoringsplan

BEMALINGSPLAN

Invloedsgebied

Lager dan het laagste gemiddelde

Interventie

Plan B / plan C?

DOOR WIE WORDT GEMETEN ?

Rapportage

Controle / interventie

MONITORINGSPLAN

Opstellen plan

Uitvoering plan

Metten en rapporteren

Toetsen en eventueel ingrijpen

Monitoringsplan van beleningen in verband met het project [REDACTED]

Project : Het realiseren van [REDACTED]

Opdrachtgever : [REDACTED]

Projectnummer : [REDACTED]

Datum : 18 april 2016 – concept
26 april 2016 – Versie 2
25 mei 2016 – Versie 3
14 juni 2016 – Versie 4
16 september 2016 – Versie 5
7 februari 2017 – Versie 6
27 maart 2017 – Versie 7
19 april 2017 – Versie 8
23 mei 2017 – Versie 9
7 juni 2017 – Versie 10
16 juni 2017 – Versie 11

Uitgevoerd door : ing. P.C.M. Paistra

Behandeld door : ing. E.M. Oosterwijk
Telefoon 010 – 281 8444

handtekening:

Gecontroleerd door : Ch.P.J. Veels, re
Telefoon 010 – 281 8444

handtekening:

bcci Frijwijk bv
Bureau voor Bouwkundige en
Civieltechnische Inspecties
Hoofdweg 230
3067 GJ Ro3terdam

Telefoon 010 – 281 84 44
E-mail info@bbcfrijwijk.nl
www.bbcofrijwijk.nl

ABN AMRO Bank 59.96.27.220
BIC ABNANL2A
IBAN NL10ABNA0599627220

Handelsregister Rotterdam 23055163
Op onze overeenkomst zijn de Algemene
Voorwaarden van toepassing zoals gedeponeerd
bij de Kvk te Rotterdam onder vermeld handels-
registernummer. Deze Algemene Voorwaarden
zullen op verzoek kosteloos worden toegezonden.

15-0671

Monitoringsplan in verband met het project [REDACTED] concept

BRONBEMALINGEN

2013

39

37

35

33

31

29

27

25

21

19

17

13

11

9

7

3

ALING

ING

NG

ING

Stichting
Erkende
Restauratiekwaliteit
Monumentenzorg

www.stichtingerm.nl/onderhoud-en-restauratie/

funderingen

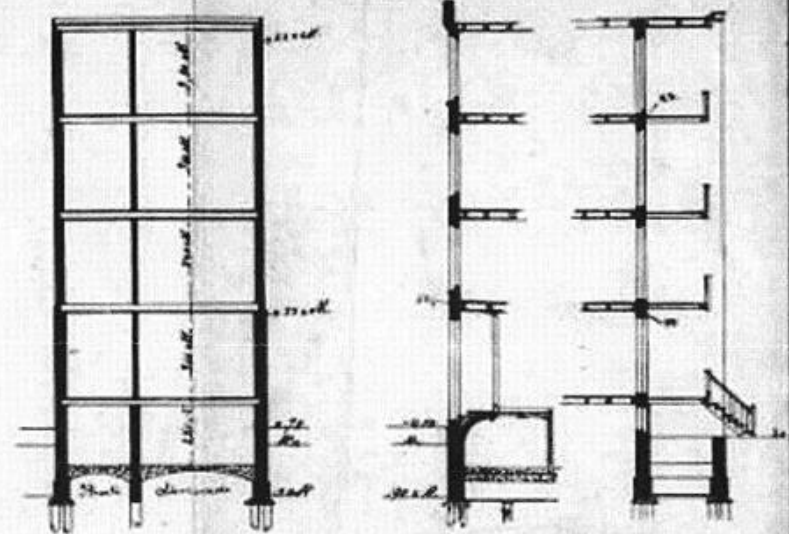
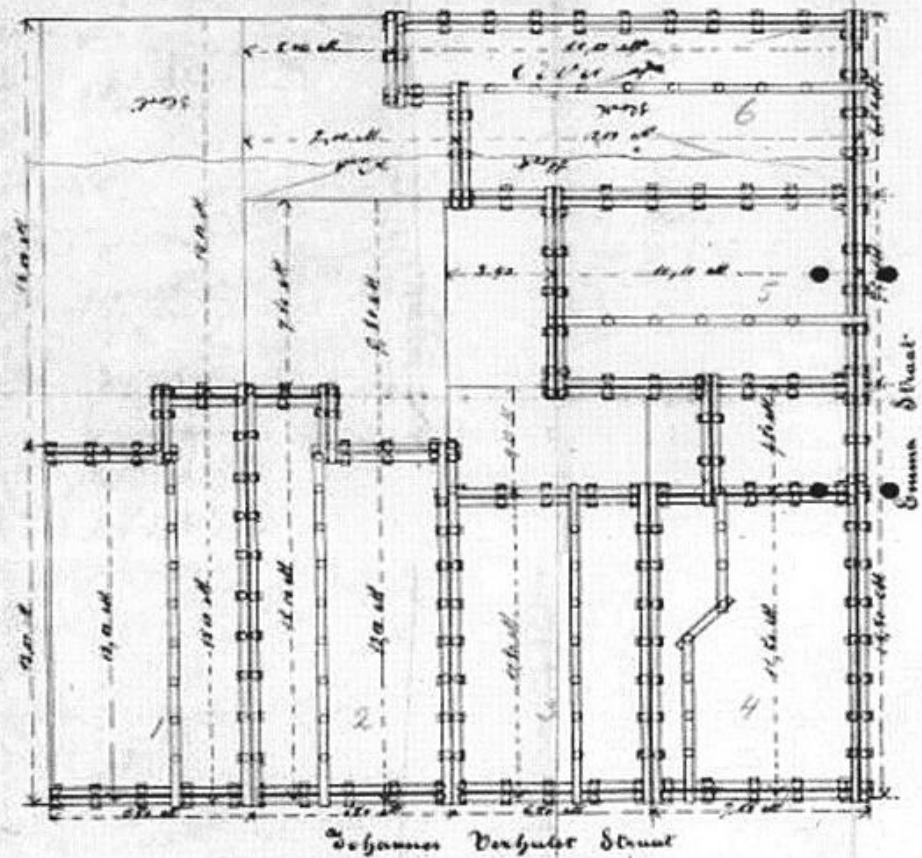
bemalen-bij-monumenten

verdroging

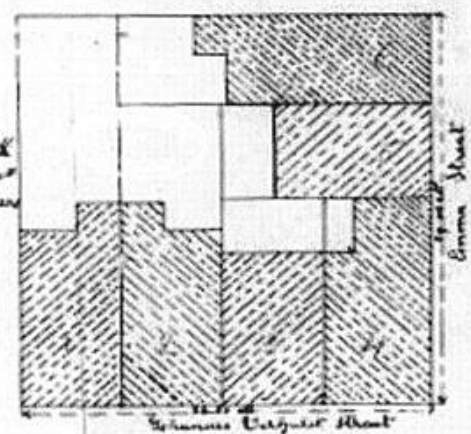
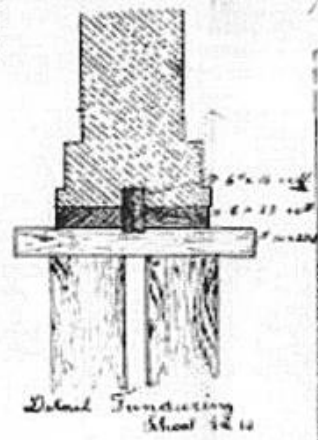

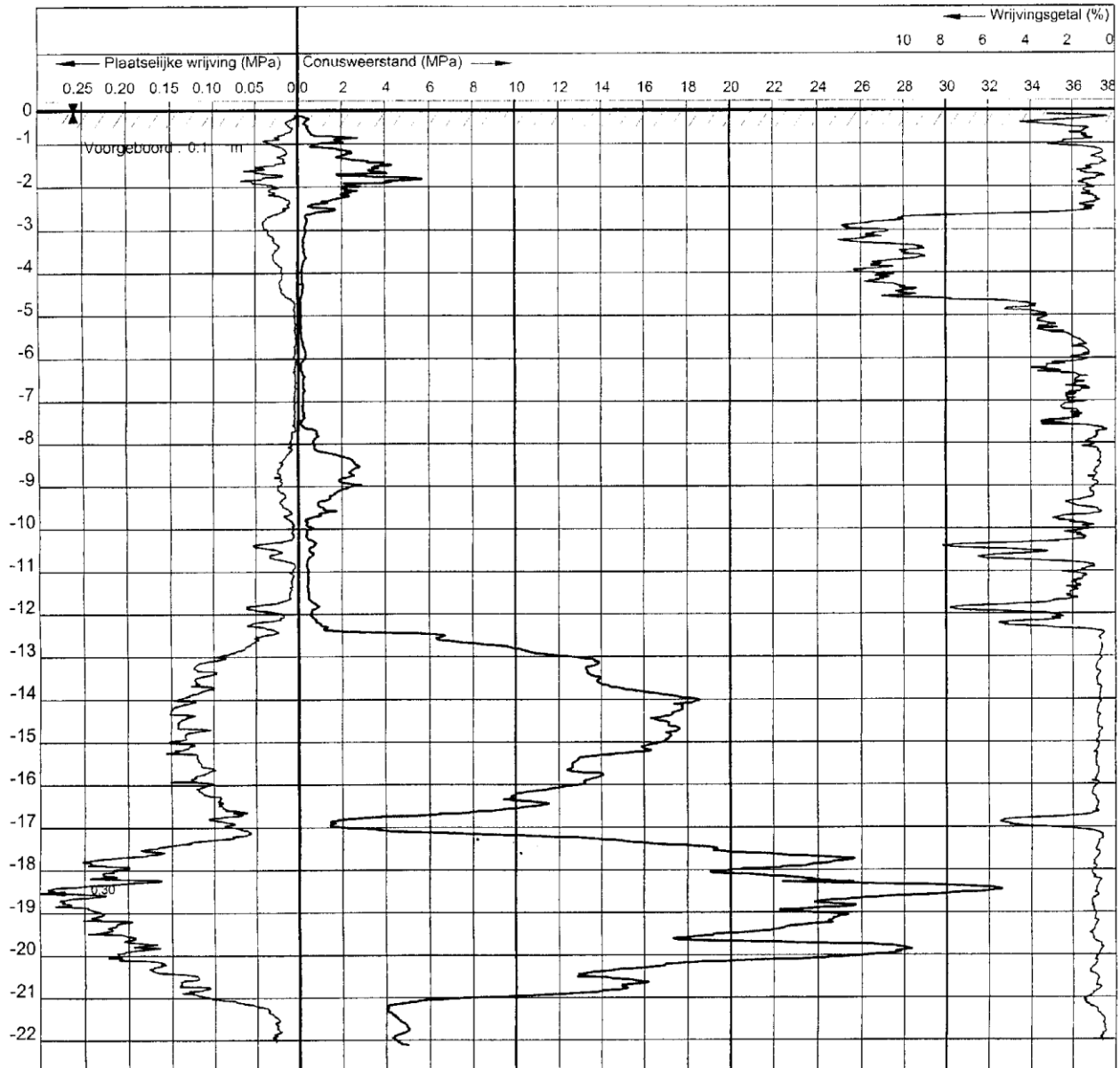
Amsterdam Museumkwartier

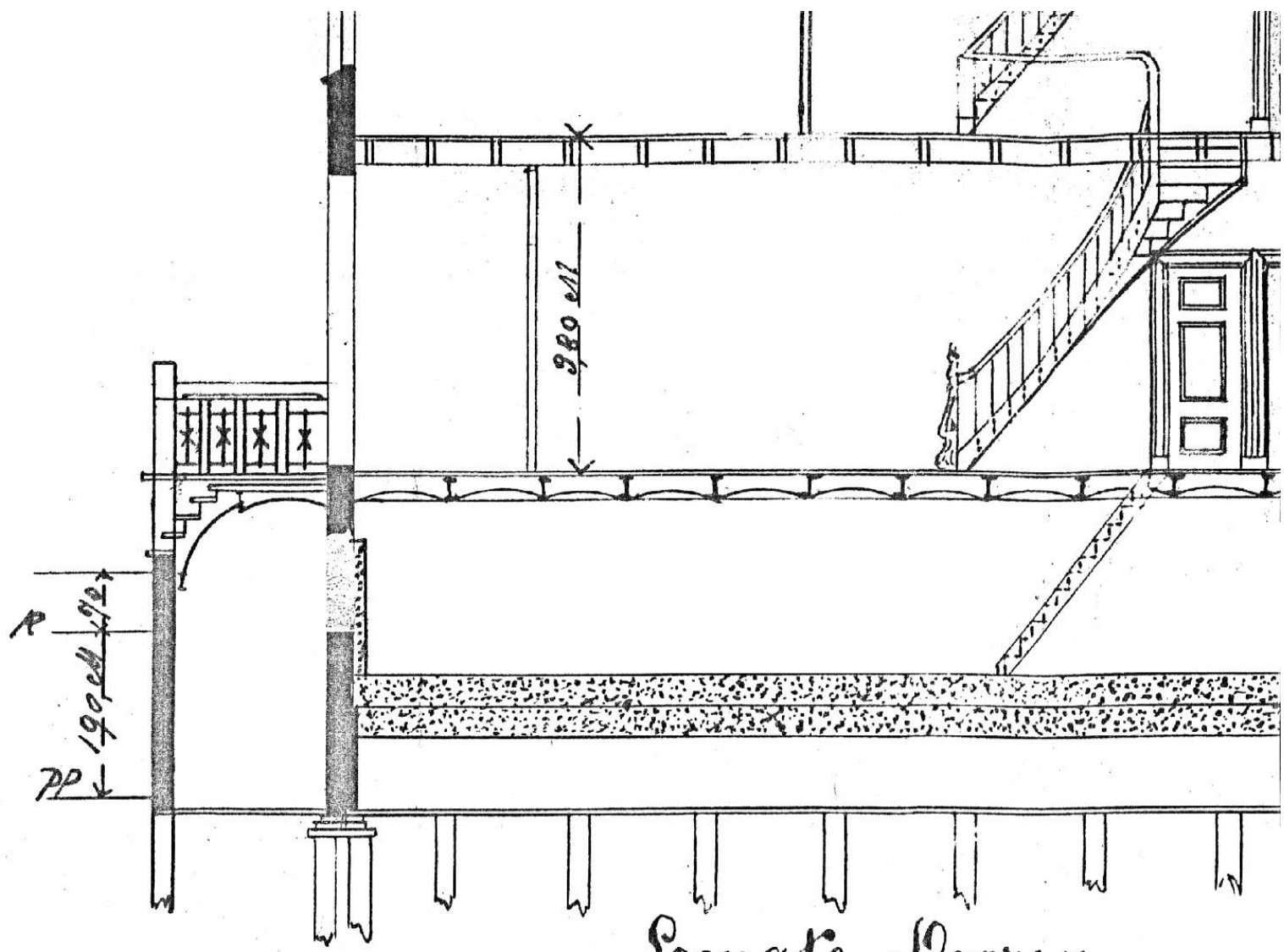
Fundatie Plan voor zes perceelen aan de Johannes Verhulst
 en Emma Straat Schaal 1 a 100

Sijle van het Trein
 Schaal 1 a 100

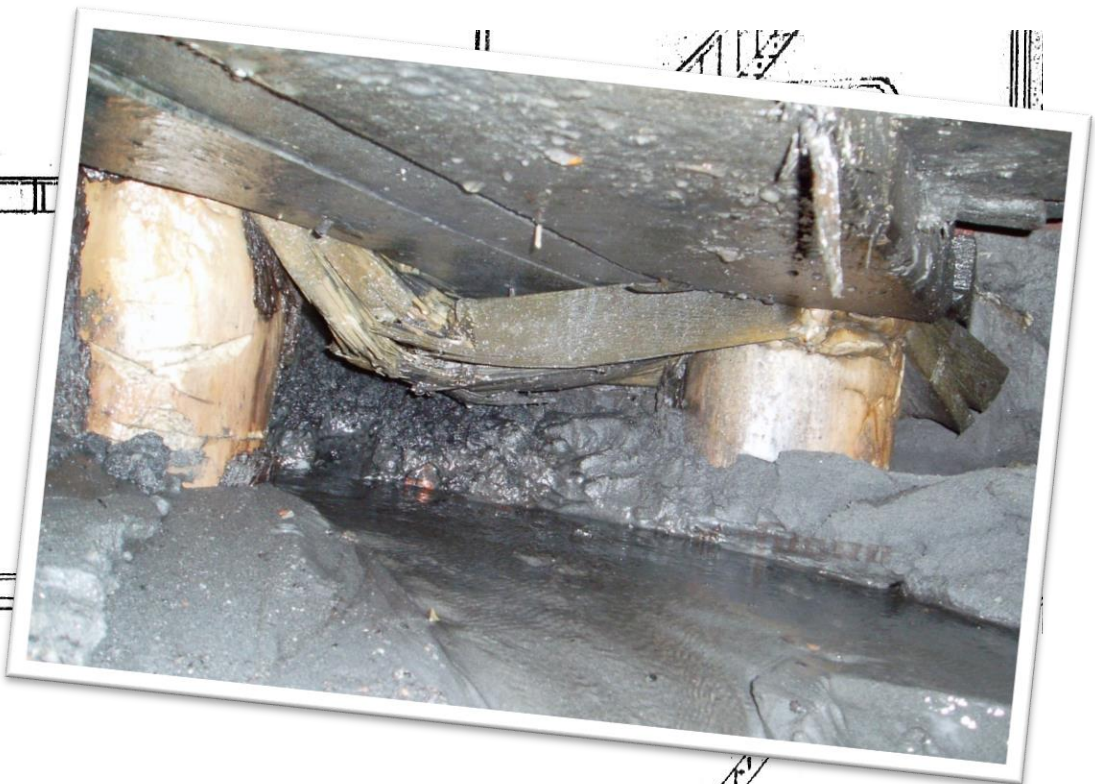

Lengte Doorsn

2008:
NAP +0.48 m

190 cm

Leengte Doorsn

SAMENVATTEND

Veroudering (aantasting) / verdroging

*Meestal een langzaam proces, behalve door ongedierte en schimmels
Bij schade >> onderzoek >> herstel (restauratie)*

Verdroging >> droge periode of permanente grondwaterverlaging

Veranderingen in de omgeving

*Kennis van de situatie
Beheersing van het proces >> monitoring
bemaling en beheersmaatregelen*

